

INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK WODY Z RZEK I STRUMIENI DO BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH

(na podstawie normy PN-EN ISO 5667-6:2016-12)

I. Uwagi ogólne

1. Próbkę pobierane do analiz powinny być reprezentatywne;
2. Próbkę do badań pobierane są zgodnie z metodami badawczym i normami wymienionymi w aktualnym załączniku nr 1 do procedury PO-12 "Pobieranie próbek, postępowanie z obiektami do badań";
3. Próbkę do badań pobierane mogą być przez pracowników Laboratorium lub Klientów. Laboratorium ponosi odpowiedzialność za pobranie i transport próbek w przypadku pobierania próbek przez laboranta, w innym przypadku odpowiada Klient;
4. Klient dostarcza próbki wraz ze zleceniem, po uprzednim uzgodnieniu z Kierownikiem Laboratorium. Sposób pobrania próbek powinien być skonsultowany z Laboratorium;
5. Klient na życzenie może wypożyczyć z Laboratorium termotorbę i/ lub butelki do pobierania próbek za zwrotną kaucją;
6. Laboratorium nie pobierania próbek z rzek o dużej głębokości, rwących itd., w których konieczne są specjalne zabezpieczenia czy użycie specyficznych przyrządów.

II. Pobieranie próbek wody

1. Należy określić cel pobierania próbek, który determinuje miejsce pobierania próbek np. charakterystyka jakości wody w rzece, wpływ odprowadzanych ścieków na jakość wody;
2. Miejscem pobierania może być wygodna budowla np. most, pomost;
3. Wybierając miejsce do pobierania próbek na moście należy upewnić się, że w miejscu pobierania jest wystarczająca głębokość wody do zanurzenia pojemnika na próbkę, zanurzony pojemnik nie zmaca osadów dennych, jest wystarczający prześwit, aby pojemnik nie strącał materiału z konstrukcji mostu do pobranej próbki. Pojemniki na próbki powinny być zanurzane w głównym nurcie rzeki, pod prąd biegu rzeki.
4. Nie pobierać próbek z niestabilnych miejsc np. przewróconych drzew, śliskich kamieni;
5. Zachować odpowiednie środki bezpieczeństwa mając na uwadze również zagrożenie bakteriologiczne, wirusologiczne i zoologiczne;
6. W badaniach oddziaływania dopływu lub odprowadzanych ścieków na jakość rozpatrywanego odcinka rzeki konieczne są co najmniej dwa miejsca pobierania – jedno tuż powyżej ujścia dopływu lub zrzutu ścieków oraz drugie poniżej, w odległości wystarczającej do skutecznego wymieszania wód;
7. W celu pobrania próbek do badań z powierzchni (np. warstwy do 30 cm poniżej powierzchni) rzeki lub strumienia należy zanurzyć otwarte naczynie (np. wiadro lub zlewkę) w badanej rzece lub strumieniu. Unikać pobierania próbek z warstwy powierzchniowej, chyba że jest ona przedmiotem zamierzonej analizy;
8. Wyposażenie mające kontakt z pobieraną wodą powinno zostać przepłukane, najlepiej do trzech razy. Pobrane próbki wody przelać do czystych butelek szklanych lub z polietylenu (kiedy wymagają tego instrukcje laboratoryjne można je przepłukać badaną wodą) wypełniając je po brzeg w celu usunięcia powietrza, w ilości zależnej od ilości i rodzaju wykonywanych badań. Najczęściej wystarcza około 5 litrów próbek. Można także butelki na próbki zanurzać bezpośrednio w rzece lub strumieniu;
9. Przy pobieraniu próbek do oznaczenia zawiesin należy pobrać w sumie nie mniej niż 2 litry wody do butelek z przezroczystego materiału, unikając przy tym całkowitego napełniania;
10. Pojemniki z próbkami szczelnie zamknąć, zabezpieczyć przed wpływem światła i ogrzaniem;

11. W celu zminimalizowania możliwości zmian w próbkach zaleca się przekazać próbki do Laboratorium w możliwie jak najkrótszym czasie od chwili pobrania, jeśli to niemożliwe przechowywać próbki w niskich temperaturach poniżej $(3 \pm 2)^{\circ}\text{C}$;
12. W razie potrzeby transportu na dłuższe odległości, jeśli dotyczy, próbki przewozić np. w termotorbie obłożonej wymrożonymi wkładami chłodzącymi, utrzymującej próbki w temperaturze $(5 \pm 3)^{\circ}\text{C}$;
13. W niektórych przypadkach może być wymagane utrwalenie próbki odpowiednim środkiem chemicznym np. kwasem, szczególnie jeśli czas jaki upłynie od chwili pobrania próbki do jej analizy jest długi (szczegółowe wytyczne zawarte w normie *PN-EN ISO 5667-3*);
14. Dostarczone do Laboratorium próbki muszą być właściwie oznakowane.